

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
ZOETERMEER**

04 Het kerkenpad
in Handelingen

10 Een gulden
mond

20 Onbekeerd zingen

Gods Geest in het binnenste

ds. E. Hakvoort, Norwich (Can.)

Ezechiël heeft een boodschap voor het weggevoerde volk van Juda in ballingschap.

► En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u.

Ezechiël 36:27a

De Heere had hen door hun eigen schuld naar Babel laten wegvoeren als werkers van het kwaad, gevallen in die jammerstaat, waarin ze naar recht voor eeuwig zouden moeten sterven. Want ze hadden de Heere verlaten, dagen zonder getal. En als de Heere met hen en ons zou doen naar verdienste, wie kan dan bestaan?

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE ZOETERMEER

Nadat meerdere pogingen om in Zoetermeer een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Benthuisen te stichten op niets zijn uitgelopen, komen enkele gezinnen vanaf 1920 in leesdienst bijeen op de boerderij van M. Karens in Zegwaard. Drie jaar later ontstaat er uit dit

gezelschap een kerkelijke gemeente, die op 5 oktober 1923 wordt geïnstitueerd. In hetzelfde jaar betreft men een tot kerk verbouwde werkplaats aan de Dorpsstraat. In verband met de groei van de gemeente wordt in 1955 besloten om op het Piet Heinplein tot nieuwbouw over te gaan. Op 22 maart 1956 neemt ds. M. Blok de nieuwe kerk in gebruik. Op 21 april 1979 legt ds. H. Rijksen de eerste steen van het huidige kerkgebouw en op 23 mei 1980 neemt hij de Vredekerk (met 835 zitplaatsen) in gebruik. Omdat het kerkgebouw inmiddels te groot is geworden, hoopt men in 2026 naar de Pelgrimskerk aan de Eerste Stationsstraat te verhuizen. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'De stedelingen zullen bloeien'. Het aantal belijdende leden bedraagt 193, het aantal doopleden 127.

Dan was het voor eeuwig verloren! Maar o wonder, nu zendt de Heere Zijn knecht met de boodschap van gericht en genade. Een mensenkind wordt gezonden om te getuigen: 'Daarom, zeg tot het huis Israëls: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls, maar om Mijn heiligen Naam, Dien gijlieden ontheiligt hebt onder de heidenen waarheen gij gekomen zijt' (Ezech. 36:26). De oorzaak van zalig worden ligt niet in ons, maar in vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.

Daarom gaat de Heere een overblijfsel uit Babel terugbrengen naar Kanaän. Om die reden zal er ook een overblijfsel naar de verkiezing der genade zalig worden. En daarom zegt de Heere bij monde van Ezechiël: 'En Ik zal...'. Zo is het toch? 'Ik zal en zij zullen'.

Eenzijdig en soeverein

In dat eenzijdige, soevereine welbehagen des Vaders ligt het geheim van zalig worden. Is u dat al eens een wonder geworden? En bent u daaronder al eens weggezonden in de liefde? Hoe de Heere het Zijn volk leert? 'En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u'. Zo heeft Ezechiël het zelf ook beleefd. Hoe onmisbaar is het om dat te leren. Want wat zijn we door de zonde nameloos diep verdorven. Niets is er nog in ons wat de Heere behagen kan. Wij zijn verloren mensenkinderen. En het kwaad zit in het binnenste van ons. De zonde heeft ons hele bestaan ingenomen en verdorven. En dat leven we nu in alle opzichten uit.

Wat een eeuwig wonder als de Heere Zijn Geest in het binnenste van ons gaat schenken. Dan wordt de Geest niet alleen vaardig over ons, en komt die Geest niet alleen op ons, zoals we van Saul lezen. Maar dan zendt Hij Zijn Geest in ons om ons binnenste te vernieuwen. Dan wordt een nieuw

hart ontvangen. Het koude, ongevoelige, stenen hart wordt weggenomen. En een vlezen hart, dat klopt in liefde tot de Heere en Zijn dienst wordt geschonken.

De liefde wordt in het hart uitgestort en wederliefde tot een onbekende God wordt geboren. De brug naar de wereld wordt opgehaald en u leert een onbekende God achterna te schreien. Het vlezen hart leert de schuld voor God bewenen. U gaat gevoelen de grootheid van het kwaad. Niets anders blijft er over dan een verloren zondaar die zichzelf niet helpen kan voor de eeuwigheid, maar die zo afhankelijk wordt van vrije gunst: 'Haast U tot mijn hulp en red!'

Is het u al om God te doen geworden?

Oog des geloofs

Dat is het wat gebeurde op de Pinksterdag, toen drieduizend zielen verslagen werden in het hart en uitriepen: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' Zulken worden gewezen op Hem Die Zijn leven gegeven heeft voor een volk dat het niet meer waardig is dat de Heere naar hen omziet. Wat een wonder als het geloofsoog Hem mag gaan zien. 'U dan die gelooft, is Hij dierbaar'. Dan wordt het ook uw begeerte om Hem te kennen en te volgen in uw leven. Hoe u dat weten kunt? Ezechiël wijst de vrucht ervan aan: 'En ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen'. Ziet u, hoe meer Gods Geest in de waarheid leidt, hoe meer u begeert en leert om in

Zijn inzettingen te wandelen. Gods geboden worden u dan zo lief. U leert te haten alle kwade paân en begeert om volstandig in Zijn wegen te gaan, vragend naar Zijn wil: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?'

Nee, dan wordt u geen bekeerd mens, geen gearriveerd christen. Maar u gaat leren dat Hij moet wassen en ik minder worden. Want de oude mens is nog zo dwaalziek. Ons binnenste kan nog zo ongevoelig zijn. Wat heeft de Heere een werk om Zijn volk klein te maken en nog meer om hen klein te houden. En hoe meer we dat mogen leren, hoe groter het wonder wordt dat Hij zegt: 'Ik zal'. Dat is Zijn eeuwige trouw voor een in zichzelf ontrouw volk.

'Ik zal', want Hij laat nooit varen de werken Zijner handen. Nee, dat is geen vrijbrief voor de zonde. Maar het is wel een troost voor een volk dat het meer en meer moet leren dat, als ik het goede wil doen, het kwade mij bijligt. Het is een troost dat de Heere zo getrouw is als sterk, en dat Hij Zijn werk voor hen zal voleindigen. Al gaat het door de diepten heen. Al gaat het steeds weer door de inleving van de schuld en het aanroepen van Zijn Naam.

'Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven'. Is het u al om God te doen geworden? Dat Hij gaat spreken: '... en gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn?'

Voelt u hoe arm u bent als u die Geest mist? O, dat Zijn Geest ons ware wijsheid moge leren. Gelukkig als u daar iets van mocht leren kennen. De Heere doe maar veel in tere afhankelijkheid en aanhankelijkheid in Zijn wegen wandelen. Opdat uw vrucht alleen uit Hem gevonden worde. ♦

Uit:
DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN over LUKAS 18:35-43

Vierde tekst uit Lukas 18:35-43

'En die voorbijgingen, bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel te meer: Zone Davids, ontferm U mijner!'

Lukas 18:39

Hier ontmoet men nu al in het begin een opmerkelijke hinderpaal, in dit zijn gelovig geroep tot de Heere Jezus. Er waren enkelen uit de schare die hier voorbijgingen en met de menigte de Zaligmaker volgden, die toen zij dit geroep van de blinde hoorden, hem hierom bestraften, en wilden dat hij zou zwijgen en zich stilhouden. Of dit dezelfde personen waren die hem eerst geboodschapt hadden dat Jezus de Nazarener voorbijging, of dat het anderen waren, weten we niet. Het is genoeg te weten dat het geen discipelen van de Heiland waren die deze verkeerde daad bedreven, maar dat het anderen zijn geweest uit de gewone onkundige schare die de Heiland, zoals altijd, uit nieuwsgierigheid volgden.

Wij zien dan dat diezelfde schare, die eerst onze arme blinde geboodschapt had over de Heere Jezus en van Zijn ►

De genezing van de blinde Bartimeüs

► tegenwoordigheid aldaar, hem nu wilde beletten dat hij de Heere Jezus aanriep voor zijn genezing. Want het waren niet slechts weinigen uit de schare die hem also verkeerd bestraffen, maar volgens de aantekening van Markus in hoofdstuk 10:48 waren er velen die hem bestraffen, opdat hij zwijgen zou. Het was allerlei soort van slecht en onwetend volk, en daarom, de één voor en de ander na, sprak de blinde aan, en bestrafte hem over zijn hard geroep, gebiedende hem te zwijgen en zich stil te houden.

Wij vinden niet dat er iemand was onder de gehele schare die één woord sprak in het voordeel van die arme blinde man, en die tot de anderen zei: Laat hem begaan en roepen. Waarom zou deze ellendige en bedroefde mens aan Jezus zijn nood niet mogen klagen en Hem om hulp en genezing verzoeken? Nee, hij had overduidelijk allen tegen zich, en zovelen als er dicht bij hem langsgingen, bestraffen hem opdat hij zwijgen zou.

Wat was nu de reden van dit gedrag van de schare? Wat bewoog hen om deze arme man zo hard te behandelen? Waarom lieten zij hem niet liever begaan en ongehinderd tot de Heiland om hulp roepen? Ja, waarom namen ze hem niet veeleer bij de hand en brachten hem tot de Heere Jezus? Zoals wij meermaals vinden dat de schare de ellendige mensen tot de Heiland bracht om door Hem genezen te worden, zelfs ook de blinden. Want zo staat er in Markus 8:22: ‘...en zij brachten tot Hem een blinde en baden Hem dat Hij hem aanraakte’.

De ware reden van dit gedrag van de schare schijnt hier enigszins duister te zijn, omdat de Schrift er niets over aantekent. Een zeker geleerde uitlegger gist dat de schare van mening was dat deze blinde bedelaar hier slechts van de Heere Jezus een aalmoes begeerde, en daarom zo luid en sterk tot Hem riep om Zijn ontferming. Daarom konden ze zo’n brutaal roepen en bedelen niet verdragen. ♦

► wordt vervolgd

Het kerkenpad in Handelingen

J. van 't Hul, Lieren

”Handelingen der apostelen”. Zo noemen we het vijfde Bijbelboek in het Nieuwe Testament. Echter, het gaat niet zozeer over handelingen van apostelen, niet over wat mensen doen, maar over het werk van Gods Geest na Pinksteren, in de apostolische tijd.

In het boek Handelingen trekt Gods Geest (Hand. 2) een spoor door de tijd. Het boek beschrijft het ontstaan en de groei van de jonge christen gemeente na de hemelvaart van Christus (Hand. 1). Op veel plaatsen in dit Bijbelboek wordt er over gesproken dat het Woord van God krachtdadig werkte in harten van mensen, van Joden en heidenen: ‘En het Woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer’ (Hand. 6:7a). Het woord ‘vermenigvuldigen’ komt vele malen in dit boek voor, op z’n bondigst in Handelingen 12:24: ‘En het Woord Gods wies, en vermenigvuldigde’. Het boek heet ”Handelingen der apostelen”. Maar de inhoud ervan gaat niet in de eerste plaats over handelingen van apostelen (letterlijk: de praktijken), niet over daden van kleine mensen, maar veel meer over het werk van de Heilige Geest in de apostolische tijd, en het werk van de opgevoerde Levensvorst, Jezus Christus, Die de uit het ganse menselijke geslacht verkoren gemeente vergadert, beschermt en onderhoudt. Hij is hier de Handelende, Degene die ‘handelend’ optreedt. Hij zendt uit en Zijn werk gaat door met onweerstaanbare kracht.

Grote zendingsbeweging

Lukas beschrijft in ”Handelingen” ‘de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan’ (Hand. 1:3b). De spits van dit Bijbelboek is: God gaat ongehinderd door met Zijn eigen werk (Hand. 28:31), dwars door alle veranderingen en tegenstand van mensen heen, ondanks vervolging, verdrukking en menselijke tegenwerking, ondanks atheïstische krachten en ongeloofttheorieën. Onstuitbaar begint het Evangelie aan zijn opmars door deze wereld. Wereldwijd wordt het zaad van het Evangelie uitgestrooid. God gaat soeverein Zijn eigen koninklijke weg, en als Hij werkt, wie zal het dan keren?

Door de kracht van de Heilige Geest komt er een grote zendingsbeweging op gang. De Geest stuwt het zendingswerk voort, van stad tot stad en van land tot land. Ondertussen worden er dagelijks toegedaan tot de schare die zalig wordt. En zo zet de Kerk van de nieuwe bedeling zich in beweging en schrijdt ze ‘onverhindert’ voort.

De apostelen (dat betekent ‘uitgezonden’ of ‘afgevaardigden’) moeten eropuit, om de grote werken Gods te gaan verkondigen. Ze worden geroepen om Zijn getuigen te zijn,

te beginnen in Jeruzalem, dus in de straten van de stad, bij de mensen die Jezus hebben bespot, die Hem aan het kruis hebben gehangen. Vervolgens moeten ze dan 'de stad van de grote Koning' uit, naar het zuiden, naar de provincie Judéa, en daarna naar het noorden, naar Samaría. En als ze daar allemaal zijn geweest, moeten ze de grens over, naar (wat toen bekend stond als) 'het uiterste der aarde' en naar de verste grenzen van de heidenwereld. Want de hele volkerenwereld moet horen van het Evangelie van de gekruisigde en opgestane Christus. Het is als een steen die in de vijver valt: na de plons ontstaan er steeds ruimere kringen op het wateroppervlak. Het Woord gaat naar al de vier windrichtingen. En zo eindigt het Bijbelboek Handelingen in het grote Rome, de stad op de zeven heuvelen, het centrum van het Romeinse Rijk en van de toenmalige wereld. Daarmee is, in symbolische zin, de wereld bereikt. Dan heeft het Woord in beginsel de wereld overwonnen en haar loop volbracht. Dan is het fundament gelegd voor de christelijke kerk van alle tijden en alle plaatsen. Vanuit

De Geest stuwt het zendingswerk voort.

Rome gaat hetzelfde Woord verder de wereld door. Nog steeds worden er mensen getrokken uit de duisternis en gebracht tot het wonderbare licht, ongehinderd.

Het woeste volk

De kerk is in wording. Het kerkenpad breidt zich uit, van Joden en Jodengenoten naar proselieten en blinde heidenen. De cirkel wordt steeds ruimer getrokken. Want God zal Zelf de oogst uit Jood en heiden gaan binnenhalen. Ook het woeste volk zal voor Hem knielen en Morenland zal zich haasten om de handen uit te strekken tot de God van Israël. Christenen worden in het boek "Handelingen" 'mensen van de weg' genoemd (Hand. 9:2). Die aanduiding heeft zelfs oudere papieren

dan de benaming 'christenen' (christianoï), die lezen we pas in Handelingen 11:26. 'Mensen van de weg' zijn de eerste christenen, zij die 'de evangelische leer' zijn toegedaan, de leer van Jezus, Die was gekruisigd, gestorven en begraven, maar Die op de derde dag uit de dood was opgestaan. Het zijn de volgelingen van Christus, mensen die 'in den weg des Heeren onderwezen' waren (Hand. 18:25), en die, doordat de Geest in hun hart woning had gemaakt, anderen 'den weg Gods' (Hand. 18:26) konden uitleggen. Mensen van de weg hebben Gods stem gehoord, zijn door Gods Geest in beweging gebracht en zijn op weg gegaan. Ze zijn op de weg, op de rechte weg, op de smalle weg ten leven, zoals de kreupele aan de Schone Poort, Stéfanus, de trouwe getuige, de kamerling die zo'n lange reis had gemaakt, Cornelius, de hoofdman, en Lydia, wier hart geopend werd. Zij waren allen bedeed met dezelfde Geest, Die in alle waarheid leidt.

Onverhinderd voortgaan

God houdt in de geschiedenis van de Kerk het laatste woord en Hij laat niet varen het werk dat Zijn hand begon. De 'mensen van de weg' gingen het land door, verkondigende het Woord van God, te beginnen in de tempelstad Jeruzalem. Het Evangelie ging de grens over, de wereld in. Het zal niet ledig wederkeren, maar overal zal het doen wat Hem behaagt. Het Woord zal nederwaarts wortelen schieten en opwaarts vruchten dragen, dertig-, zestig of zelfs honderdvoud.

Het welbehagen des Heeren zal door Christus' hand gelukkiglijk voortgaan. Daarom besluit Lukas het boek "Handelingen der apostelen" met deze woorden: 'Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van den Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd' (Hand. 28:31). ♦

► Het Bijbelboek Handelingen eindigt in de stad Rome, het centrum van de toenmalige wereld.

Uitgestelde hoop

Elf maanden. Langer heeft het 'meest rechtse kabinet ooit' het niet uit kunnen houden. Terwijl Frans Timmermans (GroenLinks-PvdA) sprak over een 'treurspel', zag Joost Eerdmans (JA21) een droomkabinet in duigen vallen. SGP-voorman Chris Stoffer hield de kamer een van de spreuken van Salomo voor: 'De uitgestelde hoop krenkt het hart'.

G. van Veldhuizen, Gouda

In zijn bijdrage verwoordde Stoffer dat veel mensen in ons land teleurgesteld zijn. Hun hoop op betere plannen is vervlogen, terwijl het wantrouwen in de politiek verder is verdiept. Op belangrijke thema's als migratie, wonen, stikstof en internationale veiligheid is nauwelijks vooruitgang geboekt.

Vervlogen hoop

Inmiddels is de campagne voor de verkiezingen op 29 oktober alweer begonnen. Lijsttrekkers zijn aangewezen en verkiezingsprogramma's worden opnieuw van stal gehaald.

Wie deze verkiezingen zal winnen, is uiterst onzeker. Het electoraat is beweeglijk geworden. Eén ding is echter wél zeker: ook dit keer zal de kiezer zijn hoop opnieuw vestigen op een van de politici.

Dit is van alle tijden. Toen Pim Fortuyn de paarse kabinetten begon te bekritisseren, waren alle ogen op hem gericht. Sommigen zagen in hem zelfs een 'verlosser' die de puinhopen van paars zou opruimen. Nadat hij op 6 mei 2002 in koelen bloede vermoord werd, viel het eerste kabinet waarin zijn partij deelnam al na 87 dagen. Ook toen

ging de hoop van velen in rook op. De Bijbel is hierin glashelder. Keer op keer roepen de psalmdichters en profeten het volk op hun vertrouwen niet te stellen op prins en paarden - niet op politieke en militaire machten. En toch gebeurt dit steeds weer. Jesaja waarschuwde Juda om niet te steunen op de militaire macht van Egypte en koning Achaz zocht hulp bij de Assyriërs. Er is wat dat betreft niets nieuws onder de zon.

Woord van God

Ook tijdens de komende verkiezingen zullen partijen alles op alles zetten om de gunst van de kiezer te winnen. Christelijke politici vestigen hun hoop echter niet op de Vox Populi (de stem van het volk), maar op de Vox Viva (het levende Woord). In haar beginselprogramma zegt de SGP dan ook: 'Zij stelt zich ten doel de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen in den lande'. Haar streven is niet primair gericht op een politieke meerderheid, maar op de handhaving en doorwerking van Bijbelse beginselen. Christelijke politiek is eigenstandige politiek: ze buigt niet naar links of naar rechts, maar voor het Woord van God. Wat dat betreft is het teleurstellend dat Henri Bontenbal bij de talkshow Vandaag Inside aangaf dat hij zich nooit zou beroepen op de Bijbel. Als de joods-christelijke traditie slechts een van de inspiratiebronnen is, verliest het Bijbels getuigenis aan kracht. Opvallend was de reactie van een journalist die hem op de man af vroeg: 'Waarom durf je niet gewoon te zeggen: wij baseren ons op de Bijbel en het christendom en daar staan we ook voor? Je begint onmiddellijk de christelijke traditie van jouw partij te bagatelliseren'.

Bijbels realisme

Hoopvolle politiek vanuit Bijbels perspectief is realistisch over het menselijk vermogen. We leven na het paradijs. Sinds Genesis 3 zijn macht en heerschappij besmet door de zonde: door egoïsme, onderdrukking en hoogmoed. Dat geldt voor heidense vorsten, maar zelfs ook voor godvrezende koningen als David en Salomo. David liet in zijn hoogmoed het volk tellen; Salomo legde zijn volk een 'harde dienst en een zwaar

► Chris Stoffer: 'De uitgestelde hoop krenkt het hart'.

juk' op. Deze Bijbelse realiteit staat haaks op het positieve mensbeeld van vandaag. Toch blijven we telkens weer onze hoop stellen op nieuwe stromingen en populaire leiders.

Bescheidenheid als sieraad

Het sieraad van een christelijke politicus is daarom bescheidenheid. Zij blazen niet hoog van de toren en slaan zich niet hard op de borst. Op zijn sterfbed schreef Maarten Luther de volgende woorden: 'Wij zijn bedelaars. Dat is waar' (Wir sind Bettler. Hoc est verum). Men vond dit eenvoudige briefje na zijn sterven in een van zijn zakken. Wie rekenschap geeft van de hoop die in hem is, doet dat alleen vanuit deze ootmoedige gestalte.

Schild der zwakken

In een van zijn partijredes zei wijlen ds. Abma het treffend: christelijke politiek 'staat niet naar hoge dingen en voegt zich tot de nederige. Heel gewoon nederig werk opknappen'. En wat verstond hij daaronder? Opkomen voor armen, verworpenen, verdrukten en geknechten. Daarbij haalde hij de apostel Jakobus aan: 'De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en den Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld' (Jak. 1:27).

Het is opvallend hoe vaak machthebbers in de Psalmen en de Profeten worden opgeroepen om recht te doen aan wat kwetsbaar is: 'Doet recht den arme en den wees, rechtvaardigt den verdrukte en den arme. Verlost den arme en den behoeftige, rukt hem uit der goddelozen hand' (Ps. 82:2-3). Er is pas hoop voor een land waar de overheid optreedt als schild der zwakken. Kwetsbare groepen moeten blijvend onze aandacht hebben.

Zichtbare realiteit

Koninkrijken komen en gaan. Dat is de les van het boek Daniël. Er is slechts toekomst voor één Koninkrijk: 'Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden' (Dan. 2:44a). De komst van dat Koninkrijk is geen vage belofte, geen uitgestelde hoop, maar zichtbare realiteit. ♦

Gebed na het eten

ds. J. de Kok, Sint-Annaland

Als we ons bord leeggegeten hebben, gaan we niet zomaar van tafel. Waarom niet? Sprak de Heere niet tot het volk Israël: 'Als gij dan zult gegeten hebben en verzadigd zijn, zo zult gij den Heere uw God loven over dat goede land dat Hij u zal hebben gegeven. Wacht u, dat gij den HEERE uw God niet vergeet, dat gij niet zoudt houden Zijn geboden en Zijn rechten en Zijn inzettingen die ik u heden gebied' (Deut. 8:10-11).

Deze tekst staat in mijn Bijbel boven aan het gebed na het eten. En daarom begint de bidder in dit gebed de Heere te danken voor de weldaden die Hij 'zonder ophouden van Zijn milde hand ontvangt'. Direct hierop volgt een andere dankzegging: 'maar inzonderheid dat Gij ons wedergeboren hebt tot de hoop van een beter leven, hetwelk Gij ons geopenbaard hebt door Uw heilig Evangelie'.

Zeg, kunt u dit gebed ook met het hart nazeggen? Kunt u de Heere danken dat Hij u wedergeboren heeft? Want dáár loopt het over in ons leven. Daarom geeft de Heere u (nog) eten en drinken. Wij hebben voedsel nodig om in leven te blijven. En wij leven om wederom geboren te worden.

Dit regeltje houdt nog iets in. Het lijkt erop dat de bidder zojuist Gods Woord heeft geopend. Hoe weet hij anders dat hij wederom geboren is? Dat heeft de Heere hem geopenbaard door Zijn Woord. En hier zijn we op het punt waar ik in het vorige artikel stopte.

Tijdens onze maaltijden gaat Gods Woord open. Gaat Gods Woord nog open? Begrijp me goed, ik ga ervan uit dat u aan tafel uit de Bijbel leest. Maar gaat het Woord ook open? Dat wil zeggen: krijgt de Heere de gelegenheid om door Zijn Woord

tot onze zielen te spreken? Weet u wanneer dat niet zo is? Als we onze gedachten overal heen laten zwerven tijdens het Bijbel lezen. Als we om des tijds wille even een 'psalmpje' lezen. Als een van de kinderen zegt: 'Niet te lang hoor, ik moet gaan werken...'. Of als we 's morgens te laat uit bed komen, zodat we ons moeten haasten om op tijd op het werk te komen. Kijk, dan lezen we Gods Woord wel, maar dan gaat het niet open.

Daarom is het een goed gebruik om aan tafel minimaal eenmaal per dag een dagboek te gebruiken. Velen lezen daarbij ook eenmaal per jaar de Bijbel 'op volgorde'. Hoe het ook zij, laat het Woord opengaan. Het grootste is als ook ons hart door Gods Geest geopend wordt. Want dat is een Godswerk!

In het gebed wordt nog iets gevraagd: 'Wij bidden U (...) dat Gij niet toelaat dat onze harten hier in deze aardse en vergankelijke dingen zouden geworteld zijn; maar dat wij altijd mogen opwaarts zien'. Hoort u dat? Hier is een vreemdeling op aarde aan het bidden. Deze bidder is zo bang dat zijn hart vastkleeft aan al het aardse. Bent u al zo'n vreemdeling hier beneden? Dan verwacht u (zoals het gebed zegt) uw Zaligmaker op de wolken tot uw verlossing. ♦

► wordt vervolgd

Kostersdag 2025

► De opening en meditatie werd verzorgd door de plaatselijke predikant.

Op zaterdag 7 juni werd in het kerkgebouw te Barneveld-Zuid de tweejaarlijkse kostersdag gehouden.

Ds. J. van Laar mediteerde over 1 Petrus 4:11a. Het thema van deze dag was: Dienen.

De bijeenkomst werd bezocht door ongeveer 250 personen. De kostersdag werd voor de tiende keer gehouden.

► Koster Ron Koster uit Oostvoorne vertelt over: "Altijd dienen - tot wanneer?". Hij sloot ook de kostersdag af.

► Koster Gert Hertgers uit Apeldoorn in gesprek over: "Maximaal dienstbaar, maar wel binnen grenzen".

► Er was ook tijd voor ontmoeting.

► De organisatie was dit jaar weer in handen van Kees de Groot, Aart van Beek en Ries Havenaar. (v.l.n.r.)

Het conflict in de gemeente

S.D. Post, Gorinchem

Een conflict komt zelden onverwacht. Vaak leeft in de kerkenraad al de vrees dat er binnen afzienbare tijd een conflict in de gemeente zal ontstaan.

De spanningen lopen op: er verschijnen brieven op de kerkenraadstafel, ouderlingen worden tijdens huisbezoeken aangesproken en de mailbox van de predikant raakt overvol. Nog voordat het conflict openlijk zichtbaar wordt, gaat er al veel energie verloren. Men ziet op tegen het conflict, voelt innerlijke weerstand en als gevolg daarvan blijft het vaak stil. Via de weg van vermijden en sussen verdampt het conflict hopelijk. Op verdere polarisatie zit niemand te wachten. Liever houd je je in een kerk bezig met dingen waar het echt om gaat.

Ananias en Saffira

Er zit iets vreemds in die gedachtegang. Hoort een conflict in de gemeente niet bij 'waar het echt om gaat'? Het moet ons opvallen dat het conflict in de christelijke gemeenten vanaf het begin aanwezig is. Denk aan Ananias en Saffira (Hand. 5), de Griekse weduwen en de apostelen (Hand. 6:1), de verdeeldheid tussen Paulus en Barnabas (Hand. 15:39), en de confrontatie tussen Paulus en Petrus (Gal. 2:11). Sterker nog, Gods Woord is doordrenkt van conflicten: vanaf Genesis 3:1 tot Openbaring 20:8-10. Het conflict is onderdeel van de heilsgeschiedenis. Ieder conflict is een aanval van de boze. Het is niet iets wat een gemeente overkomt, maar iets waarop de christelijke kerk kan rekenen. Weliswaar is Christus Overwinnaar en is de satan definitief verslagen, maar God geeft de boze desalniettemin ruimte. Waarom? Om Zijn kostbare

gemeente als een goudsmid te beproeven en te zuiveren. Polarisation in de gemeente is een beproeving. Diep in zijn hart voelt iedereen dat wel aan. Je voelt om je heen in de gemeente hoe vleselijke gedachten, woorden en daden steeds meer ruimte krijgen. Roddels gaan rond, mensen worden veroordeeld, de kerkenraad krijgt de schuld. En het blijft niet bij dat wat er in de gemeente gebeurt. Je merkt het ook bij jezelf. Boosheid, irritatie, achterdocht: het zit in je hart voordat je het doorhebt. Nu komt het erop aan. Voor gemeente en kerkenraad. Ben je de soldaat die zich geestelijk onmiddellijk laat overmeesteren door de vijand? Dan heeft een conflict deze uitwerking op je: Gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit uw mond, liegen (Kol. 3:8-9). Of denk je bij een aanval onmiddellijk aan het zwaard, de helm, het harnas dat je van je Meester hebt gekregen? Dan grijp je biddend naar de instructies die Hij voor dit soort situaties in het handboek voor de geestelijke strijder

heeft gegeven. 'Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid; verdragende elkander en vergevende de een de ander, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft; gelijkewijs als Christus u vergeven heeft, doet ook gij alzo. En boven dit alles doet aan de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid. En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welke gij ook geroepen zijt in één lichaam' (Kol. 3:12-15).

Conflict of test

Hoe verandert het als je een conflict ziet als een waardevolle test? Zie je dan uit naar een conflict? Natuurlijk niet. Beproevingen maken bedroefd (1 Petr. 1:6). Maar het geeft je inzicht: wat is er aan de hand? Wat vraagt de Heere nu van mij? Je beseft dat deze beproeving nuttig is. Het leidt tot toenemende geestelijke gezondheid van de gemeente.

Jakobus zegt: 'Want u weet dat de beproeving van uw geloof lijdzaamheid (volharding) werkt'. Beproeving maakt je sterker. Petrus zegt dat beproeving geloof zo zuiver maakt als 24-karaats goud. Tegelijk groeit het verlangen naar de erfenis die in het land van vrede wordt bewaard. Het conflict als een aanval op de gemeente! Wat moet je doen als kerkenraad? Niets doen? Hopen dat het vanzelf overgaat? Onderling naar elkaar wijzen en verdeeld raken? Een stad die zich zo tegen een aanval verdedigt, zal snel ingenomen worden.

Wat dan wel? Daarover gaat het derde artikel. ♦

► slot volgt

► Het conflict is onderdeel van de heilsgeschiedenis.

Chrysostomus: een gulden mond

ds. C.J. Meeuse, Arnhemuiden

Het is van betrekkelijk belang of een prediker welsprekend is. Het kan ongetwijfeld tot zegen zijn, mits zijn boodschap goed is, maar bij een verkeerde boodschap kan hij extra veel schade aanrichten. Is de inhoud niet Bijbels, dan zijn de kwade gevolgen niet te overzien. De duivel zal het gebruiken.

Wat Schriftuurlijk is, mag gebracht worden met welsprekendheid. Een edele drank drink je liever niet uit een gore kroes, maar uit een kristallen glas. Of liever nog, zoals Gods Woord het zegt: gouden appels horen in zilveren gebeeldde schalen. Beroemd om zijn welsprekendheid was de prediker Johannes Chrysostomus. Hij werd geboren in het jaar 349 in Antiochië en studeerde in zijn jeugd - net als Augustinus - retorica, dus welsprekendheid. Zijn vader was officier en zijn toekomst leek in de wereld te liggen. Mede door zijn moeder, die zorg droeg voor een nauwgezette godsdienstige opvoeding, kwam er een verandering in zijn leven. Zij weerhield hem er ternauwernood van om monnik te worden. Toch bracht hij vier jaar in een klooster door. Hij ging zo sober mogelijk leven en sliep op de stenen vloer. Ook leerde hij in die tijd de Bijbel uit zijn hoofd. Na de dood van zijn moeder trok hij zich terug als een kluizenaar, maar hij eiste te veel van zijn lichaam en liep een maagkwaal op.

Diaken en bisschop

Teruggekeerd in Antiochië werd Chrysostomus tot diaken gekozen. In het jaar 397 werd hij benoemd tot bisschop van de wereldstad Constantinopel. Daar deze stad in later eeuwen de hoofdstad van het Oost-Romeinse rijk werd en de kerk in 1054 in tweeën gescheurd was,

► Johannes Chrysostomus

stond Chrysostomus aan de basis van de Oosters-Orthodoxe Kerken. Nu nog gebruikt men daar de 'liturgie van de heilige Johannes Chrysostomus'. Tijdens mijn theologische studie in Utrecht heb ik deze liturgie voor het vak kerkgeschiedenis uit het Grieks moeten vertalen.

Zijn ambtelijk gezag gebruikt Chrysostomus vooral om de volkszonden te bestrijden. Hij streed tegen de luxe van de overheid, tegen allerlei volksvermaak en toneel, maar ook het misbruik van kerkelijke financiën

ging hij tegen. Van gelden die hij uit kon sparen, stichtte hij hospitalen voor de armen.

Naar zijn vurige preken wilden de mensen graag komen luisteren, ook al vermaande hij hen streng als ze weer massaal deelgenomen hadden aan de 'satanische feestvergaderingen' van de wagenrennen. Als er paardenraces gehouden werden, kon Chrysostomus dat aan het kerkbezoek merken. Dan verweet hij de mensen dat ze meer wisten van wedstrijdpaarden dan van de Bijbel. Hij spoorde hen aan tot vrijgevigheid en tot een sober leven. In die zaken mogen we hem bijvallen.

Eerste kerstpreek

Vanwege zijn welsprekendheid vroeg de gemeente van Antiochië hem voor de eerste kerstpreek, want in die tijd probeerde men het Kerstfeest als officieel kerkelijk feest in te voeren. De zeventiende-eeuwse Jacobus Koelman zou dit zeker niet in hem geprezen hebben.

Erger is echter dat Chrysostomus in zijn preken felle antisemitische uitvallen ten beste gaf en haatgevoelens tegen het Joodse volk aankweekte. Daarbij heeft hij ongetwijfeld zijn welsprekendheid ernstig misbruikt. We mogen vrezen dat dit zaad in de Oosters-Orthodoxe Kerk wortel geschoten heeft. Wat zijn er daar een vreselijke pogroms gehouden! Wellicht dat we daar in onze dagen in Oost-Europese landen nog de wrange vruchten van plukken! En de wijze waarop hij over de vrije wil sprak, heeft hem in protestantse kringen later ook onder verdenking geplaatst, hoewel iemand als Johannes Bogerman van gedachte was dat Chrysostomus, als hij in de dagen van Augustinus zou hebben geleefd, diens mening over de genade wel zou zijn toegevallen.

Hoe dit zij, bij deze welsprekende prediker hebben we te doen met wat we wel noemen als 'meer vuur dan licht'. Het mag waar zijn dat we sommige predikers meer vuur toewensen, laat ook duidelijk zijn dat Goddelijk licht het voornaamste is. ♦

► slot

Geloof en gender

Zoeken naar een begaanbare weg

Jan Minderhoud

uitg. KokBoekencentrum; 317 blz., € 24,99

Weer een boek over de genderproblematiek. Is dat wel nodig? Er zijn toch al vele boeken verschenen die hierop ingaan. Ik denk onder andere aan het boek van Carl Trueman, "Een vreemde nieuwe wereld" (2022), aan het boek van Rosaria Butterfield, "Vijf leugens ontmaskerd" (2024) en aan "Gods goede orde" van de hand van dr. M. Klaassen. Al deze en andere boeken gaan in op de vraagstukken van gender, geslacht, seksualiteit, enz. Voegt "Geloof en gender" daar nog wat aan toe?

Het boek is geschreven door Jan Minderhoud. Hij is theoloog en werkt als zelfstandig counselor en supervisor. Daarmee geconfronteerd in de praktijk werd hij steeds meer geraakt door de identiteitsproblematiek en de pastorale nood van meniggen uit de lhbtq-wereld. Dat deed hem besluiten dit boek te schrijven. De opvattingen over gender kunnen grofweg worden gevat in twee begrippen: essentialisme en constructivisme. Essentialisten gaan ervan uit dat er dingen zijn die in essentie bij mannen respectievelijk vrouwen horen. Dat is onze natuur. Eeuwenlang was de opvatting algemeen dat er twee geslachten zijn: man en vrouw en dat er verschillen zijn tussen mannen en vrouwen. Als ik als jongen of als meisje geboren ben, dan ben ik ook een jongen of een meisje.

Het constructivisme ziet gender als een sociale constructie. Het is aangeleerd gedrag op basis van wat de omgeving en de samenleving van je verwacht. Een product van opvoeding en van de omgeving. Ik ben zoals ik me voel. Als ik me een jongen voel, dan ben ik dat ook, al draag ik de uiterlijke kenmerken van een meisje en andersom.

Het is aangrijpend te lezen hoe het zo ver heeft kunnen komen dat velen niet meer uitgaan van de biologische werkelijkheid, maar van hoe ik het persoonlijk beleef. Dat bepaalt wie ik ben en of ik behoor tot

een bepaald geslacht: man of vrouw, beide of geen van beide.

Filosofen als Descartes (1596-1650) en Rousseau (1712-1778) hebben met hun opvatting dat onze identiteit in onze innerlijkheid en in ons gevoelsleven ligt, brede invloed uitgeoefend. Als we kijken naar vandaag, dan zien we de invloed van organisaties als het COC, de Rutgers Stichting en de druk vanuit de overheid om seksuele diversiteit in het onderwijs te bevorderen. Over de relatie naar het onderwijs heeft Christiaan Bijl, beleidsadviseur bij de VGS, een hoofdstuk (17) geschreven.

Na een inleidend hoofdstuk bestaat het boek uit drie delen. Deel 1 gaat in op de gendertheorie, waar staat het voor? Vanuit diverse gezichtspunten geeft hij uitleg over dit thema. De beschrijving van de verschillende invalshoeken, waaronder die vanuit de medische zorg en dan met name de relatie tussen gender, ons brein en sekse specifieke zorg, bevestigen de titel van het boek van Trueman: "Een vreemde nieuwe wereld".

Deel 2 bespreekt de vraag wat er over gender te zeggen valt vanuit de Bijbel en de theologie. Verrassend en tegelijk verduidelijkend legt Minderhoud de relatie met de vroegchristelijke gnostiek. In de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis was al sprake van relativisering van de Bijbelse tweedeling man-vrouw, zoals nu in het genderdenken. De auteur toont aan dat de Vroege Kerk het gedachtegoed van de gnostiek krachtig heeft bestreden. Hoe de gendertheorie doorwerkt in kerk en samenleving komt in deel 3 aan de orde.

Hoewel er kritische opmerkingen zijn te plaatsen bij de gedachten van de auteur over hoe om te gaan in kerk en samenleving met lhbtq-ers, biedt het boek waardevolle en praktische informatie. De voorbeeldgebeden die de auteur aan het slot heeft opgenomen, schuren met de opvatting van Minderhoud dat de schepping voor hem de norm is. Hoewel er overlappingen zijn met de in het begin genoemde boeken, geeft Minderhoud met zijn praktische insteek richting voor een christelijke duiding van deze problematiek en voegt het wel degelijk iets toe.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

ROBERT MURRAY
MCCHEYNE (1813-1843)

Ik zal water gieten op de dorstige

God begint met *dorstende zielen*. 'Ik zal water gieten op den dorstige', zo lezen we in Jesaja 44:3.

Dorstende zielen, dat zijn in de eerste plaats mensen die ontwaakt zijn. Er zijn vaak zielen die lange tijd onder Gods hand zijn om hen te doen ontwaken. God heeft hen in de nood gebracht, maar niet tot de vrede. Hij heeft hen in de woestijn gebracht, en daar trekken ze rond, op zoek naar verfrissend water, maar dat vinden ze niet. Ze zoeken rust, maar vinden die niet. Ze gaan van de ene bron naar de andere en zoeken naar een druppel water om hun tong te verkoelen. Ze doen hun mond open en hebben een vurig

verlangen. Toch vinden ze geen vrede. Dat zijn dorstende zielen. Welnu, het is een liefelijke gedachte dat God met zulke mensen begint: Ik zal water gieten op de dorstige. De hele Bijbel laat zien dat God degenen die dorsten bijzonder genegen is. Christus, Die het uitgedrukte Beeld van God is, was hun bijzonder genegen: De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord te rechter tijd te spreken (Jesaja 50 vers 4); Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven (Mattheüs 11 vers 28); Die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten. Want Mijn vlees is waarlijk spijs, en

STEM UIT HET VERLEDEN

Mijn bloed is waarlijk drank (Johannes 6 vers 35, 55); Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke (Johannes 7 vers 37).

Vele van Zijn genezingen waren bedoeld om de harten van deze belaste zielen te overreden. De vrouw die alles aan andere heelmeesters had besteed, maar niet beter geworden was, genas zodra zij maar de zoom van Zijn kleed aanraakte.

Een andere vrouw riep achter Hem: Heere, help mij! Toch antwoordde Hij met geen woord. Maar uiteindelijk heeft Hij gezegd: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede gelijk gij wilt. ♦

Uit: Bij U is HEER' de levensbron, Robert Murray McCheyne; Houten, 2023.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Chilliwack (British Columbia, Canada),
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Clifton (New Jersey, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS);
te Nobleford (Alberta, Canada),
ds. H. Hofman te Grand Rapids-Beckwith
Avenue (Michigan, VS).

MEDEDELING CURATORIUM

Als de Heere het geeft, hoopt vanaf aanstaande zondag ook student A.M.C. Westeneng in de gemeenten te gaan proponeren. Vanwege een visuele beperking is het voor hem niet mogelijk om zelf de kanselbrief en de brief met afkondigingen voor te lezen. Aan de kerkenraden is door middel van een brief gevraagd om hier rekening mee te houden. Het leek ons goed om u hiervan op de hoogte te brengen. De HEERE mocht de studenten rijklijk de opening

in Zijn Woord willen schenken. Wij willen u vragen om hen voortdurend in uw gebeden aan de Heere op te dragen.

[Het curatorium](#)

MEDEDELING DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL

In verband met zijn benoeming tot rector aan de Theologische School in Rotterdam zal ds. A. Schot zijn voorzitterschap van het Deputaatschap voor Israël neerleggen. Op de vergadering van vrijdag 13 juni heeft het deputaatschap ds. A.P. Baaijens gekozen tot nieuwe voorzitter. Tot blijdschap van het deputaatschap heeft ds. Baaijens zijn verkiezing aanvaard. Ds. Schot blijft in functie totdat verantwoording is afgelegd over de achterliggende periode bij de behandeling van het rapport van het Deputaatschap voor Israël op de synodedagen van 10 en 11 september aanstaande.

[Deputaatschap voor Israël](#)

VERSLAG VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID-WEST 8 MEI 2025

Op woensdagavond 7 mei werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rotterdam-Alexanderpolder, waarin ds. G.W.S. Mulder (preses van de vorige vergadering) voorging. Hij nam als uitgangspunt Psalm 85 vers 7. Het thema was: 'Een bedde van Gods ballingenvolk, verdeeld in twee punten: Een bedde om levendmaking, en een bedde om blijdschap.

Op donderdag 8 mei opende ds. H. van der Heiden de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens werd het moderamen gekozen: ds. G.W.S. Mulder, preses; ds. H.A. van Zetten, assessor-preses; ds. H.J. Agteresch, assessor-preses; ds. J.M.D. de Heer, scriba; ouderling A.J. van Driel, assessor-scriba; ouderling A. Hak,

quaestor. Na de gebruikelijke groeten van de deputaten artikel 48 DKO van de andere Particuliere Synodes werden de punten behandeld zoals vermeld op de agenda.

Er werd vastgesteld dat er zich geen wijzigingen hebben voorgedaan in de samenstelling van deputaten art. 48 en 49 DKO. Voor de komende Generale Synode zijn (blijkens de daartoe gehouden stemrondes) gekozen en afgevaardigd: ds. H.J. Agteresch, ds. J.M.D. de Heer, ds. G.W.S. Mulder, ds. M.H. Schot en ds. H.A. van Zetten, alsmede de ouderlingen A.J. van Driel, H.T. Groenendijk, A. Hak, C.J.

Hogendoorn en M.J. de Vries. Naar aanleiding van een door een classis ingediend verzoek rondom echtscheiding wordt besloten om het betreffende onderwerp niet inhoudelijk te behandelen, maar de vraag als instructie ter behandeling door te zenden naar de komende Generale Synode. Hierbij wordt opgemerkt dat het niet gaat om het aanbrengen van een inhoudelijke wijziging van de publicatie "De heilige huwelijke staat", maar om de vraag hoe met bepaalde problematiek kan worden omgegaan vanuit pastoraal oogpunt. Tijdens een besloten gedeelte van de vergadering wordt een tweetal

appelschriften behandeld. Als roepende kerk voor de volgende Particuliere Synode, 23 april 2026, wordt de gemeente van Veen aangewezen. Ds. H.A. van Zetten besluit hierna op gebruikelijk wijze de vergadering.

A.J. van Driel, assessor-scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 262; bij de gemeente Ridderkerk-Slikkerveer zijn de nieuwe gegevens voor: Regeling preekbeurten: W.J. Jelier, Oranjestraat 136, 2983 HW Ridderkerk, tel. 06 10966886; e-mail: jjelier@ggsslikkerveer.nl

Berichten

MANNENGROEP DE VLUCHTHEUVEL

Worstel je met jouw gedrag rondom seksualiteit? In september start Stichting De Vluchtheuvel een mannengroep seksualiteit, identiteit en relaties in Dordrecht én Hoevelaken. Lees meer op www.stichtingdevluchtheuvel.nl/mannengroep

FIETSTOCHT WEKEROM

Op zaterdag 5 juli wordt in Wekerom een fietstocht gehouden met routes van 25 en 40 kilometer. Deelnamekosten: € 8,50 p.p., € 29,50 per gezin. De opbrengst is voor woonzorgcentrum Huize Eben-Haëzer. Opgeven kan tot dinsdag 24 juni via:

vrijwilligers@ebenhaezerwekerom.nl of tel. bij Geurtine van den Brink-Kampert (06-53466690) of Johan Roelofsen (06-49632271).

WANDELINGEN IN MIDDELBURG

Op 8 en 22 juli worden in Middelburg kerkhistorische wandelingen met herinneringen aan ds. Smijtegelt gehouden. Start: voor het oude stadhuis (Markt) om 14.00 uur. Vrijwillige bijdrage voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

Op 15 en 29 juli worden er wandelingen 'Joden in Middelburg' gehouden. U maakt kennis met de Middelburgse Joden door de eeuwen heen. Start: hoek Korendijk / Nieuwepoortstraat om 14.00 uur. Vrijwillige bijdrage voor Deputaatschap voor Israël.

Aanmelding: p.c.beeke@kliksafe.nl, tel. 0118-633828. Groepen op afspraak.

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Zaterdag 28 juni (19.30 uur) is er een regionale jongerenavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Middelharnis. Ds. G. van Manen hoopt te spreken over 'De zin van het lijden'. Na de pauze volgt de vragenbeantwoording. Jongeren en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

VERKOPINGEN

Leerdam - Op zaterdag 28 juni (9.30-15.00 uur) is er een gezinsmarkt bij de kerk van de Geref. Gemeente te Leerdam (Prins Mauritsstraat 22). De opbrengst is voor de kerk.

Opheusden - op zaterdag 28 juni (10.00-14.30 uur) is er op het kerkplein van de Geref. Gemeente te Opheusden een zomermarkt met activiteiten voor kinderen.

Sliedrecht - Op zaterdag 28 juni (10.30-14.00 uur) wordt in Sliedrecht de jaarlijkse actiemarkt gehouden. Locatie: parkeerterrein bij de Boazkerk, Rondo 325.

ZANGAVOND RIJSSEN

Rijssen - Zuiderkerk, vr. 27 juni, 19.00 uur, psalmzangavond m.m.v. bovenstemgroep Rijssen, Dirk Jan Kraa, orgel, leiding ds. S.W. Janse; collecte voor SEZ.

Preken is
zonder roeping
en zending niet
te doen.

- JOH. VAN DER POEL -

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 22 JUNI 2025

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Aalst** 14.30 uur ds. C. Sonneveld; **Alblasserdam** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Amersfoort** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Bodegraven** 10.00 uur (H.A.) ds. J. IJsselstein en 19.00 uur ds. W. Visscher; **Borssele** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 uur stud. D. de Jong en 17.15 uur ds. J.M. Evers; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Helder** 15.30 uur stud. W. de Jong; **Deventer** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Dinteloord** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Dirksland** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Doetinchem** 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur stud. K.L. Blok; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Gorinchem** 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Gouda** 9.30 uur ds. L. Blok en 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **'s-Gravenpolder**

9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Houten** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Kamperland** 10.00 en 14.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kapelle-Biezeling** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Lisse** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Meliskerke** 9.30 (H.A.), 14.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuw-Beijerland** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. P. Mulder; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Opheusden** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppeendoes** 10.00 en 18.30 uur stud. W. de Jong; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Poederloijen** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 15.30 uur stud. J. Kroon; **Poortvliet** 14.30 uur ds. M. Blok; **Puttershoek** 15.00 uur ds. J.

IJsselstein; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rotterdam-Centrum** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 15.00 uur ds. J. Beens; **Spijkensisse** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Urk** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Waarde** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 15.00 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 14.00 uur ds. M. Karens; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 24 JUNI 2025

Aalburg 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;
Brakel 19.30 uur ds. R.T. Michielse; **Ede**
 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Ermelo**
 19.30 uur ds. K. Boeder; **Klaaswaal**
 19.30 uur (voor de zending) ds. J.B.
 Zippro; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur
 ds. A. Verschuure; **Oosterland** 19.30
 uur ds. C. Hogchem; **Oppeendoes** 19.30
 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen;
Rilland-Bath 19.30 uur (voor de
 zending) ds. P.C. Vlot; **Sint Annaland**
 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S.
 Mulder; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van
 Dieren.

WOENSDAG 25 JUNI 2025

Aalst 19.30 uur ds. C. van Krimpen;
Amsterdam 19.30 uur (uitzenddienst,
 Wolfert van Borsselenweg 116,
 Amstelveen) ds. G. Heijkamp;
Barneveld-Centrum 13.15 uur (huw.bev.)
 ds. E.J. Boudewijn; **Berkenwoude** 19.30
 uur ds. S.W. Janse; **De Valk-Wekerom**
 19.30 uur (H.D.) ds. B.J. van Boven;
Dordrecht 19.45 uur ds. W.A. Zondag;
Drachten 19.30 uur ds. A. Schot;
Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen;
Krabbendijke 19.30 uur ds. A.E. Brijder;
Meeuwen 19.30 uur ds. G. Hoogerland;
Melissant 19.30 uur ds. G.J.N. Moens;
Moerkapelle 13.30 uur (huw.bev.) ds. H.
 Brons; **Nisse** 19.30 uur ds. K. Boeder;
Ooltgensplaat 19.30 uur ds. G. Beens;
Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. A.B.
 van der Heiden; **Opheusden** 13.30 uur

(huw.bev.) ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland**
 19.30 uur (voor de zending) ds. M.G.
 van Middendorp; **Oudemirdum** 19.30
 uur ds. J. van Laar; **Poederloij** 19.30
 uur ds. C. Sonneveld; **Poortvliet** 19.30
 uur ds. A. Verschuure; **Rijssen-West**
 19.30 uur (Weekdienst) ds. P.D. den
 Haan; **Rotterdam-Alexanderpolder**
 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Soest** 19.30 uur
 ds. J. van Rijswijk; **Terneuzen** 19.30
 uur ds. C.J. Meeuse; **Veenendaal** 19.30
 uur (voor de evangelisatie) ds. M. Blok;
Wageningen 19.30 uur ds. D. de Wit;
Westkapelle 15.30 uur (huw.bev.) ds.
 P.C. Vlot; **Woerden** 19.30 uur ds. J.
 IJsselstein; **Zwijndrecht** 13.30 uur (huw.
 bev.) ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.30
 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 26 JUNI 2025

Alblasserdam 19.30 uur ds. J. van
 Rijswijk; **Alphen aan den Rijn** 19.30
 uur ds. B.J. van Boven; **Barendrecht**
 19.30 uur ds. M. Joosse; **Capelle**
aan den IJssel-West 19.45 uur ds. A.
 Schot; **Dirksland** 19.30 uur ds. M.T.
 Al-Chalabi; **Herkingen** 19.30 uur ds.
 J.M.D. de Heer; **Hilversum** 19.45 uur
 (voor de GBS) ds. A. Verschuure;
Kesteren 14.00 uur (huw.bev.) ds. D.
 de Wit; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds.
 G. Beens; **Leiderdorp** 14.30 uur (huw.
 bev.) ds. P. Mulder; **Lisse** 19.45 uur ds.
 G.J. Baan; **Meeuwen** 14.00 uur (huw.
 bev.) ds. E. Bakker; **Naaldwijk** 19.45
 uur ds. F. Mulder; **Nieuw-Beijerland**

19.30 uur (voor de GBS) ds. P.C.
 Vlot; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. A.P.
 Baaijens; **Ouddorp** 19.30 uur ds. W.
 Mouw; **Puttershoek** 19.30 uur ds.
 K. Boeder; **Ridderkerk** 19.30 uur ds.
 G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer**
 19.30 uur ds. M. Karens; **Westkapelle**
 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Yerseke**
 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 27 JUNI 2025

Goes 14.45 uur (huw.bev.) ds. C. van
 Krimpen; **Krabbendijke** 14.00 uur (huw.
 bev.) ds. P.C. Vlot; **Nunspeet** 14.00 uur
 (huw.bev.) ds. A. Schot; **Rijssen-Noord**
 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser;
Sliedrecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. R.T.
 Michielse; **Urk** 16.00 uur (huw.bev.) ds.
 A.J. de Waard.

**EVANGELISATIESAMENKOMSTEN
ZONDAG 22 JUNI 2025**

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30
 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M.
 Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30
 en 15.30 uur evang. C. van Drunen;
Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)
 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) evang. S. de
 Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de
 Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur
 evang. A. van Setten; **Scheveningen**
 (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M.
 van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat
 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van
 den Boogaart.

Advertenties

Urk - UNIEK & NIEUW vakantieappartement (2 pers.). 1^e etage, lift aanwezig.

Groot dakterras met weids uitzicht,
 dichtbij het Urkerhard. Voorzien van alle
 gemakken. Beschikbaar: 14-21 juli,
 28 juli-1 aug., 4-8 aug., 11-15 aug.
 Meer info: 06 37162536 /
 jandurkwierda@gmail.com

Wie basisschoolkinderen wil leren
 plannen, kiest voor de prachtige
**studieplanner of de agenda van de
 Ramshoorn: www.ramshoorn.nl**

**Bruinisse: Boek nu uw vakantie op
onze gezellige camping!**

Nieuw chalet in de verhuur. Kijk op
www.dewelblok.nl Tel. 0111-482523

Op zoek naar een **reformatorische,
 kleinschalige camping op de Veluwe?**
 We hebben nog plek deze zomer!
www.minicampingderusthoeve.nl
 06-49496227

MfN-registermediator nodig?
vanweelden-mediation.nl | 0318-250105

**D.V. zaterdag 28 juni 2025
Zangavond Zuid-Afrikaanse psalmen****Locatie: Grote Kerk Dordrecht**

Organist: Pieter Heykoop
 Algehele leiding: ds. M. Van Kooten
 Collecte t.b.v. Wilderness Therapy
 Namibia (WTN). Tijdens deze
 samenzangavond zullen psalmen
 gezongen worden in de Zuid-Afrikaanse
 taal. Toegang gratis.
 Voor meer informatie:
j.c.pieterse@kliksafe.nl
srijbisj@gmail.com

Te huur; per D.V. 1 juli beschikbaar **voor
 1 pers.** (Gemeente Vijfheerenlanden)
 kamer op 1e etage met open keuken,
 2 slaapkamers, douche en toilet en
 gedeelde ingang. Voor informatie bel:
 0644666015

Welkom in onze gezellige B&B in Elspeet.
Vlakbij bos en hei. 06 13450569
www.bbochtendgloren.nl

oud-ALBLAS (Z-H) te huur! Nieuw luxe vakantiehuisje. P/wk. of kort tijdelijk. Gelegen nabij vaar- viswater en fietsgebied. Ligplaats voor boot. 1-6 pers. huisalblas@gmail.com / 06-25107987

NIEUW! Heeft u ook een kind waarbij het niet langer lukt zonder smartphone? En wilt u uw kind toch beschermen voor allerlei verkeerde verleidingen? Dan is er nu een oplossing! De **Safe Smartphone**. Veilig voor jong en oud! Kijk op safesmartphone.nl of bel 06-31306933 (bereikbaar op ma en wo van 19:30-21:00).

Bureau Mark.
Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl +31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

NFG IKZOEK HULPEN! Koepel NAP

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST
www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

lourens.

WE'RE HIRING

STOFFEERDER VLOEREN EN TRAPPEN
MONTEUR ZONWERING EN RAAMBEEKLEDING

Wie zijn wij?

Wij zijn een groeiend bedrijf uit Soest, gespecialiseerd in maatwerk voor zonwering, raamdecoratie, vloeren en traprenovatie. Al meer dan veertien jaar staan we voor vakmanschap en klantgerichtheid. Met een enthousiast team luisteren we naar de wensen van onze klanten en leveren we kwaliteit op maat.

Wie ben jij?

- ✂ handig en technisch
- ✂ probleemoplossend
- ✂ zelfstandig én teamplayer
- ✂ klantvriendelijk en representatief
- ✂ fysiek fit
- ✂ rijbewijs B

Meer weten? Neem contact op:

- ✉ info@lourens.nu
- 🌐 www.lourens.nu
- ☎ 06 27 17 05 72

Cursussen Oudvaders

Leerzaam voor jong en oud.

Voor meer info bezoek de website of
bel 0118-583025 / 0172-532796

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam? Welkom in **De Veldschuur!**
Vraag vrijblijvend een offerte aan via info@develdschuur.com of bel 06 2205 0396.

EN DAN BEN JE **LERAAR**
Powered by Progressus

JEAN STERK

"In het onderwijs is het elke dag weer verrassend. Je maakt altijd wel iets mee, dat zorgt voor de mooiste verhalen."

ENDANBENJELERAAR.NL

Kom jij ook werken in het reformatisch onderwijs?

Ontdek jouw kansen en ontwikkelmogelijkheden als leraar! Jouw talent verrijkt het onderwijs.

Vacature persoonlijk begeleider

De Schutse
Zorg wat er echt toe doet

"Het mooiste aan mijn werk is de band die ik opbouw met mijn cliënten. Die verbinding ontstaat met name door onze identiteit. Dat maakt mijn werk als begeleider bij De Schutse zo waardevol."

Marielle Geleijnse,
begeleider De Schutse

Scan de QR voor meer info of neem contact op met Mirjam via werkenbij@deschutse.nu of 06 39 36 75 89

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte in en om ons appartement voor 2 personen, www.kleinsintjan.nl

Zendingsdag DV 21 juni
Welkom bij de NeoLife kraam, voor een natuurlijk advies over gezondheid.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Vast in een Pornoverslaving?
Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en neem contact op!

www.mediorah.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wilttraamdecoratie.nl

BEN JIJ ONZE VOLGENDE FUNDERINGSEXPERT?

- Buitendienst medewerker **FULLTIME**
- Projectleider EKAL®-methode **40 UUR**
- Secretarieel medewerker **24-32 UUR**

ekal®
FUNDERINGSEXPERTISE

EKAL is dé onafhankelijke funderingsexpert: gespecialiseerd in geotechniek, funderingstechniek, monitoring en grondmechanica. EKAL groeit, daarom zijn wij op zoek naar nieuwe mensen.

Meer info: ekal.nl/vacatures/

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust? Doorbreek die cirkel met De Ontspanformule!

- ✓ Gratis online training
- ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning

Gun jezelf die rust. Start nu!

tel. 06-25081102

Calvijnschool Ederveen

Zorg voor elk kind, aandacht voor elkaar

Voor het nieuwe schooljaar zoeken wij:

Leerkracht midden-/bovenbouw
Leerkracht onderbouw
IB'er onderbouw

Een combinatie is mogelijk

Direct contact?
Bel met H.J. Dekker (directeur-bestuurder):
0318 571 482 (school)
of 06 37 18 12 76 (privé).

Interesse en wil je meer weten?
Kijk voor meer informatie over deze functies op
calvijnschool-ederveen.nl

welcura
Unieke begeleiding bij autisme

ASS? Wij denken graag mee!

Welcura begeleidt, vanuit reformatorische identiteit, kinderen en (jong)volwassenen met autisme; thuis en/of in een woonvorm.

Onze groeiende teams van **AMBULANTE BEGELEIDING** hebben ruimte voor nieuwe zorgvragen!

Wij kunnen deze begeleiding bij u/jou thuis bieden in de regio's van:

- Noord-Veluwe/Staphorst
- Barneveld
- Barendrecht

Voor meer informatie: Eline Mol-Haase
via emol@welcura.nl of 06-41908475

**Wij zoeken:
Een nieuw lid
voor onze
cliëntenraad**

werkenbijeleos.nl

eleos
verlicht de wereld

Begrafenisondernehmung
Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernehmungtreur.nl

begrafenisondernehmungtreur.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Kies nu uw eigen volgonderwerpen

Het is nu mogelijk om als abonnee uit een lijst onderwerpen te kiezen die aansluiten bij persoonlijke interesses. Deze onderwerpen vindt u samen met uw opgeslagen artikelen terug op uw Mijn nieuws-pagina. Zo heeft u overzichtelijk uw voorkeuren bij elkaar.

Het RD heeft nieuws!

Probeer 3 maanden gratis!

Ga naar rd.nl/saambinder of scan de QR-code.

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierderf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

55

Een dominee in de gevangenis

Midden in de nacht op stap

Ds. Ledeboer is weer vrij. Hij heeft de gevangenis mogen verlaten.

Veel mensen waren blij dat hij weer naar zijn eigen woning mocht komen.

Het is een koude nacht in september 1843. De eerste najaarsstormen woeden over het land. De regen striemt tegen de ramen. In Benthuzen is alles in diepe rust. Ook in de pastorie van ds. Ledeboer zijn alle lichten gedoofd.

Het is nog vroeg in de nacht als de dominee wakker schrikt. Hoor de wind toch eens loeien! De takken slaan af en toe zelfs tegen het raam!

Maar hij hoort nog meer! Een stem in zijn hart zegt dat hij meteen moet opstaan en zo gauw mogelijk moet vertrekken uit Benthuzen!

Ds. Ledeboer voelt dat de Heere hem hiermee iets bijzonders te zeggen heeft. Hij vraagt niet waar hij heen moet, maar vol vertrouwen geeft hij zich over aan de leiding van de almachtige God.

Zodra hij aangekleed is, vraagt hij Mijntje of ze de dichtst bijwonende ouderling wil vragen of hij met het rijtuig voor wil komen.

Verschrikt kijkt Mijntje de dominee aan.

'Maar, dominee,' stamelt ze, 'wilt u midden in de nacht op stap gaan? En dan met dit weer?'

'Mijntje,' zegt hij ernstig, 'het moet! Ik ga in opdracht van mijn grote Zender. Waarheen ik ga, weet ik niet, maar God zal mij geleiden.'

Zo snel ze kan, haast de dienstbode zich naar de ouderling.

Even later komt het rijtuig voor.

Ook de ouderling zegt dat het onbegonnen werk is om met dit weer op stap te gaan.

'Dominee,' stelt hij voor, 'wacht dan toch tot morgenochtend. Dan laat ik m'n werk wel aan de knecht over en kan ik u alsnog wegbrengen. U gaat toch niet midden in de nacht op reis!'

Kort antwoordt ds. Ledeboer: 'We gaan nú weg. De Heere heeft me te kennen gegeven dat ik metéén moet gaan.' ♦

Waar is God?

De vraag van 100 jaar geleden. De vraag voor nu. Waar is God?

Vijf dorpjes in de Achterhoek hebben elk in het midden een oud kerkje aan een vriendelijk plein. Naast een daarvan staan 'armenwoningen', nu in gebruik als dorpsclubhuis. Horen die bij de kerk? vroeg ik een schoonmaker die de ramen lapt. Ja, zei hij luchtig, hier woonden ongehuwde moedertjes en meer van dat soort dingen (...).

De man, schijnbaar niet erg kerks, antwoordde op de vraag of het een rooms-katholieke of protestantse kerk was, direct: geen flauw idee. We moesten maar binnen gaan kijken.

De deur was op slot, maar de haan op de torenspits gaf antwoord: protestants. Een aardige dame, aan het werk in de wereldwinkel 'voor goede doelen' in de voormalige gereformeerde kerk, vertelde dat de dorpskerk al drie jaar gesloten was. Sinds de fusie van vijf gemeenten wordt op zondag nog één dienst gehouden voor een kleine groep kerkgangers in het dorp verderop.

De kerk op slot, geen diensten meer, wereldwinkel in de kerk, weinig kerkgangers. Waar is God in 2025?

Flakbij, in Borculo, was het open middag in de dorpskerk. 'Welkom in de kerk!' De enige nog gebruikte kerk voor de regio. Toen het dorp een eeuw geleden - 10 augustus 1925 - getroffen werd door een zware cycloon vielen er drie doden, de schade was enorm. Waar was God?! was de angstige vraag. De dominee gaf een indrukwekkend antwoord: 'Als Hij spreekt, zo doet Hij een stormwind opstaan. Psalm 107:25'.

Gods stem in de ramp. Die preektekst staat nog in grote letters op de nieuwe orgelkas, ter herinnering.

Waar is God? Na 100 jaar nog actueel in een tijd van verwarring, verwatering en verwoesting. God spreekt, zijn wij verdoofd? Hij is er, maar heb ik Hem nodig? ♦

Leestip: Psalm 107

► Dorpskerk te Borculo.

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Onbekeerd zingen

*Hoe kan een onbekeerd
mens een psalm zingen zoals
bijvoorbeeld Psalm 66 vers 8?*

Onbekeerd en dan?

De dichter van Psalm 66 vers 8 zingt (berijmd naar 1773):

*Komt, luistert toe, gij Godgezinden,
Gij, die den HEER van harte vreest,
Hoor, wat mij God deed ondervinden,
Wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.
'k Sloeg heilbegerig 't oog naar boven,
Ik riep den HEER ootmoedig aan;
Ik mocht met mond en hart Hem loven,
Hem, Die alleen mij bij kon staan.*

En als de Heere nu nooit iets gedaan heeft aan 'mijn geest'? Als ik nog altijd een 'natuurlijk' mens ben, zonder hoop en zonder toekomst? Vanwege die ontzettende werkelijkheid: onbekeerd?

Er zijn vele psalmregels te citeren waar we ditzelfde vinden. We kunnen denken aan 'God heb ik lief; want die getrouwe HEER'; hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen' (Ps. 116:1). Of aan de dichter van Psalm 142 (vers 5): 'Ik riep tot U, ik zeld': O HEER, Gij zijt mijn Toevlucht, sterkt' en eer; Gij zijt, zolang ik leef, mijn deel, mijn God, Wien ik mij aanbeveel'.

Ook denken we aan vele psalmen die een rechtstreekse geloofsbelijdenis bevatten. 'Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven, mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou' (Ps. 27:7). En wat psalmen verder horen we de blijde klank: 'Ik loof den HEER, mijn God; mijn zang klimm' op naar 't hemelhof' (Ps. 34:1). En om niet meer te citeren: 'Mijn God, ik steun op Uw vermogen, Gij zijt de sterkte van mijn hart' (Ps. 43:2).

Van harte hopen we dat de vraagsteller ermee in het nauw komt. Natuurlijk zouden we kunnen gaan redeneren: de zangers in de tabernakel (en later in de tempel) zullen - weliswaar zingend in andere berijmingen - ook niet allemaal bekeerd zijn geweest. Dat zal ongetwijfeld kloppen, maar laat het toch geen 'rustgrond' zijn of worden. Elke psalm die we onbekeerd meezingen (of niet meezingen), is een aanklacht en oproep. Een aanklacht: 'Waarom bent u nog

altijd onbekeerd terwijl de Schep- per recht heeft op uw leven?' En de oproep: 'Bekeert u, bekeert u!'

Bekeert u!

De Heere geve dat we vast zouden lopen met het onbekeerd zingen van de psalmen én onze ja-woorden als een eed voor Gods aangezicht bij belijdenis, huwelijk, ambtsaanvaarding en doopbediening. Want wat wij zeggen en zingen moet met een volkomen hart gesproken en gezongen worden. Ons doopformulier zegt het nog sterker: 'namelijk dat wij deze enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, aanhangen, betrouwen en liefhebben van ganser harte, van ganser ziele, van gansen gemoede en met alle krachten, de wereld verlaten, onze oude natuur doden, en in een nieuw, godzalig leven wandelen'.

En als het onbekeerd of bij aanvang of voortgang (van de in beginsel bekeerde zondaar) gaat wringen, dat de ware verootmoediging zou volgen. Dat buigende leven waarin de eis 'bekeert u!' uitdrijft naar de troon van Gods genade. Om de rust opgezegd te weten en worstelingen te krijgen aan de genadetroon. Breek met alle zonden en ongerechtigheid en neem de woorden van de Heilige Schrift op de lippen: 'Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn God' (Jer. 31:18b).

Onbekeerde lezer(es), zeg het met Augustinus: 'Hoe lang nog? Hoe lang nog? Waarom nu niet? Waarom komt er nu niet een einde aan mijn vreselijke zonden?' De ernst is zo groot. Als het eeuwigheid wordt, is onze toekomst voor eeuwig beslist. Onbekeerd zal ik nooit meer een ware zanger worden. Door God, tot God bekeerd, zal ik eeuwig zingen van Gods goeder-tierenheid. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.